

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku A.G.
przy uczestnictwie J.S. i J.X.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania J.S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt XV Ca (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną**
- 2. oddala wniosek uczestniczki J.X. o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P., po rozpoznaniu sprawy z wniosku A.G. przy uczestnictwie J.S. i J.X.G., obecnie: J.X., postanowieniem z dnia 18 czerwca 2012 r. zniósł współwłasność zabudowanej nieruchomości o obszarze 0,0381 ha położonej w P., objętej księgą wieczystą nr (...) w ten sposób, że nieruchomość tę przyznał na własność uczestniczce J.X. i zasądził od niej tytułem spłaty na rzecz wnioskodawcy kwotę 80.512,50 zł oraz na rzecz uczestnika J. S. kwotę 181.150 zł.

Po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji uczestniczki, Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 30 grudnia 2013 r. zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wniosek, a w pozostałym zakresie apelację oddalił.

Na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania J.X. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2015 r. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 16 grudnia 2016 r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądził od uczestniczki J.X. na rzecz wnioskodawcy A.G. kwotę 66.250 zł, na rzecz uczestnika J.S. kwotę 130.800 zł, a w pozostałym zakresie oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania.

Postanowienie Sądu Okręgowego zostało zaskarżone w całości przez uczestnika J. S. , który zarzucił naruszenie art. 384 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 73 § 2 k.p.c., art. 212 § 1 k.c., art. 383 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 195 § 1 k.p.c., art. 618 k.p.c. i art. 10 u.k.w.h. Na tej podstawie wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi uczestniczka J.X. wnosiła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności i działu spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Sprawy działowe skupiają w sobie wiele elementów majątkowych, a interesy uczestników wzajemnie się przenikają. Wartością przedmiotu zaskarżenia w tych sprawach jest wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) skarżącego, a nie wartość całego przedmiotu działu. W razie kwestionowania w skardze kasacyjnej wysokości zasądzonej spłaty (dopłaty) lub wartości składnika majątkowego podlegającego działowi, wartością zaskarżenia będzie kwota stanowiąca różnicę między spłatą, którą wskazał skarżący, a spłatą zasądzoną przez sąd lub różnica między wartością składnika majątku przyjętą przez sąd a wskazaną przez skarżącego. Tylko wyjątkowo, w wypadku kwestionowania samej zasady podziału, wartością przedmiotu zaskarżenia może być wartość przedmiotu działu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2016 r.,

V CSK 275/16, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2002 r., III CK 227/02, nie publ.).

W okolicznościach sprawy, Sąd Okręgowy ostatecznie przyjął, że wartość nieruchomości wynosi 530.000 zł. Biorąc pod uwagę wysokość udziałów poszczególnych współwłaścicieli uznał, że spłata należna wnioskodawcy A.G. powinna wynosić 66.250 zł (udział 1/8), a spłata na rzecz uczestnika J.S.- 265.000 zł (udział 4/8). Uwzględnivszy jednak wartość obciążenia udziału uczestnika prawem użytkowania na rzecz uczestniczki J.X. wynoszącą 134.200 zł, Sąd Okręgowy przyjął, że wartość spłaty należna uczestnikowi J.S. kształtuje się w wysokości 130.800 zł. Jednocześnie, na co zresztą skarżący zwrócił uwagę w swojej skardze, i co szeroko omówił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 30 kwietnia 2015 r., II CSK 430/14, wydanego w niniejszej sprawie i wiążącego w zakresie wykładni sąd, któremu sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania i wyłączający możliwość oparcia kolejnej skargi kasacyjnej na zarzutach kwestionujących tę wykładnię - skutkiem działania zakazu *reformationis in peius* w postępowaniu apelacyjnym, kwota jakiej skarżący może się domagać z tytułu spłaty od uczestniczki J.S. nie może przewyższyć 181.150 zł. W rezultacie rzeczywisty interes majątkowy skarżącego w postępowaniu kasacyjnym, który – gdyby nie ograniczenie wynikające z art. 384 k.p.c. wynosiłby $265.000\text{ zł} - 130.800\text{ zł} = 134.200\text{ zł}$, zamyka się kwotą $181.150\text{ zł} - 130.800\text{ zł} = 50.350\text{ zł}$. Wartość przedmiotu zaskarżenia jest zatem niższa niż przewidziana dla spraw o zniesienie współwłasności minimalna kwota 150.000 zł (519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.), otwierająca możliwość wniesienia skargi kasacyjnej. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną uczestnika jako niedopuszczalną na podstawie art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 i 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną podlegał oddaleniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie prezentowany jest pogląd, że w razie odrzucenia skargi kasacyjnej nie należy przyznawać kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie podniosła zarzutu, iż skarga ta powinna być odrzucona (por. postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2002 r.,

III CKN 563/01, nie publ; orzeczenie SN z dnia 15 listopada 1934 r., C II 1677/34, Zb. Urz. 1935, poz. 204).

Z przytoczonych względów orzeczono, jak w sentencji.

aj